

заперечення самого факту голоду. Якби стали відомими всі масштаби трагедії, то, цілком очевидно, це завдало б серйозної шкоди тому образу країни, що його прагнула створити Москва як у себе вдома, так і за кордоном. Тому влада довго забороняла відкрито говорити про голод в СРСР. У фільмі це один важливих аспектів. На екрані у великій кількості часу було показано саме це заперечення голодомору, та і голоду як такого. Разом з цим інші країни теж не вірили у голод, приймаючи слова союзу за правду – голоду немає.

Висновки: фільм добре передає події голодомору 1932-1933р. Показує чим насправді харчувалися люди, що не було достатньо їжі і треба було викручуватися якимось щоби вижити. Демонструє що смертей було багато, і навіть не мертвих хоронили. Моменти з не визнанням голодомору як у радянському союзі, так і в інших країнах. Всі ці аспекти правдиво і доступно показують який був голодомор.

Подолько Іван Володимирович

Науковий керівник – канд. істор. наук, доц. Чернікова І.В.

Харківський національний педагогічний університет ім. Г. С. Сковороди

ВНЕСОК ГРОМАДСЬКОСТІ В ОХОРОНУ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ УКРАЇНИ ПІД ЧАС УКРАЇНІЗАЦІЇ

В умовах українізації та нової радянської влади перед представниками громадськості України постало значне та нелегке завдання, яке потребувало переосмислення набутого досвіду дореволюційними пам'яткоохоронцями, консолідації всіх можливих зусиль, знань, умінь та навичок довкола ідей вкрай необхідної охорони культурної спадщини. Дореволюційний досвід указував на унікальне значення участі в пам'яткоохоронній роботі науковців, творчих працівників, представників громадськості, студентської та учнівської молоді. В умовах запровадження політики українізації лідерами руху з охорони культурної спадщини України у 20-ті рр. ХХ ст. стають саме представники наукової інтелігенції, які відіграли організаційну та координаційну роль у цій справі.

Основним нормативним актом, який визначав правові засади охорони культурної спадщини України на хвилі українізації стало «Положення про пам'ятники культури і природи», затверджене постановою ВУЦВК і РНК УСРР від 16 червня 1926 р. На той час значними недоліками радянської державної політики у сфері охорони культурної спадщини України стало руйнування величезної кількості культових споруд та масовий продаж предметів культурної спадщини за кордон. У таких умовах робота громадськості з охорони культурної спадщини України значно ускладнювалася.

Усі ініціативи зі збереження культурної спадщини України за часів українізації умовно можна поділити на дві групи: громадські та державні. Перші – це об'єднання громадян, утворені з метою виявлення, дослідження, охорони пам'яток історії та культури, популяризації ідеї збереження

культурної спадщини серед населення. Проте тогочасні державні установи з охорони культурної спадщини, державні музеї в основу своєї діяльності також поклали схожі завдання.

Як правило, представники наукової інтелігенції, свідомої громадськості в зазначений період одночасно були діячами державних пам'яткоохоронних установ, музеїв та активістами низки громадських осередків з охорони пам'яток. У свою чергу, громадські пам'яткоохоронні осередки звітували відповідним державним установам, що свідчить про певний взаємозв'язок цих інституцій. Усе це значно ускладнює можливість поділу установ на громадські та державні. Але не викликає сумніву той факт, що становлення та розвиток руху з охорони культурної спадщини України в цілому були обумовлені саме таким співробітництвом громадських осередків з державними установами.

Діяльність громадських установ відзначалася різноманітністю форм і методів ще до запровадження українізації, але нові умови давали можливість більш плідно впровадити у життя заходи, присвячені головній меті існування цих установ – охороні, вивченню та популяризації культурної спадщини України.

Питання охорони культурної спадщини завжди перебували в полі зору різноманітних громадських осередків – наукових, краєзнавчих, пам'яткоохоронних товариств. Співпраця з відповідними державними пам'яткоохоронними інституціями, залучення до своїх лав фахівців, представників наукової і творчої інтелігенції дозволяли втілювати в життя заплановані заходи з охорони культурної спадщини України.

У цілому, 1920-ті рр. були сприятливими для відродження та заснування громадських ініціатив щодо охорони культурної спадщини України, що підтвердилося їх динамічно зростаючою кількістю. З одного боку, структурна організація установ виявилася практично взірцевою на той час. Їх діяльність вийшла на якісно новий рівень: крім традиційних заходів (виявлення, реєстрація, опис та фотографування пам'яток), здійснювалися масштабні заходи з практичної охорони пам'яток історії та культури.

У нових умовах радянської влади структура громадських осередків удосконалилася, стала розгалуженою, широкою за соціальним статусом її представників. Але з іншого боку, незважаючи на позитивні зміни, питання фінансування не було вирішене остаточно. Переважали труднощі, пов'язані з дефіцитом коштів, викликані економічною кризою повоєнного часу та “залишковим” методом їхнього розподілу. Нестача фахівців пам'яткоохоронної справи, відсутність спільного плану дій всіх громадських ініціатив України, їхнє існування без належної централізації, незначний рівень обміну досвідом у мережі товариств обмежували дії громадськості. Але вирішальним фактором ефективності громадських установ з охорони культурної спадщини у 1920-ті рр. стала їх підтримка радянською владою на хвилі українізації, співпраця з музеями, залучення провідних науковців та фахівців цієї справи.

На жаль, на початку 1930-х рр. влада кардинально змінила своє ставлення до громадського руху з охорони культурної спадщини України, що призвело до

остаточного припинення пам'яткоохоронної справи України на фоні розгортання репресій серед її учасників.

Самойленко Олександр Сергійович
Науковий керівник – ст. викл. Карась А.В.
Державний біотехнологічний університет

НАЦІОНАЛЬНО-ДУХОВНЕ ВИХОВАННЯ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ

У період становлення української державності, коли Батьківщина ціною життя Героїв, зусиллями українських військових, добровольців, волонтерів відстоює свободу і територіальну цілісність, проблема патріотичного виховання особистості набуває особливої значущості. Це обумовлено тим, що патріотизм є ціннісною основою будь-якого суспільства і виступає не лише чинником інтеграції нашої нації, а й істотним мотивом саморозвитку і розкриття всіх потенційних можливостей кожної людини у духовній, економічній і соціально-політичній сферах.

Одним із головних напрямів розкриття теми - це висвітлення сутності і структури процесу патріотичного виховання як складової сучасного освітнього процесу.

Сьогодні, враховуючи нові суспільно-політичні реалії в Україні, пов'язані з російською агресією, усе більшої актуальності набуває питання виховання в молодого покоління почуття патріотизму, відданості загальнодержавній справі зміцнення країни, активної громадянської позиції тощо. Адже саме патріотизм породжує впевненість у собі, волю в перемогу, віру в свою націю, свій народ, всилає у звичайну людину силу, яка дає міць йти впевнено та безстрашно до мети в єдності зі своїм народом. В контексті аналізу аспектів до вивчення патріотичного виховання як педагогічного процесу є системний підхід. Він дозволяє виявити спільні системні властивості, системоутворюючі характеристики окремих елементів патріотично спрямованого виховного процесу, принципи його побудови і структуру.

Прикметно, що дослідник М. Красовицький зазначає, що цілісна система – це сукупність закономірно побудованих, динамічно пов'язаних компонентів, взаємодія яких породжує нову системну якість. Визначальними для процесу патріотичного виховання як системи вважають компоненти, структуру (взаємне розміщення і взаємодію компонентів), функції та фактори, що об'єднують систему.

На мою думку, визначення оптимальної мети і завдань патріотичного виховання як сучасного педагогічного процесу потребує розгляду сутності феномену «патріотизм» як очікуваного результату зазначеного процесу. Слово «патріотизм» (від «patris») – грецького походження, в перекладі означає «батьківщина, вітчизна». Патріотизм – соціально-історичне явище, саме тому у різні епохи зміст цього поняття, в залежності від різних підходів, тлумачився дещо по-іншому.